

ANYKŠČIŲ RAJ. JRT

Parengė: konsultantė Monika Simaškaitė

Apie

Jaunimo reikalų taryba savivaldybėje yra visuomeninė patariamoji institucija, vadovaujantis lygybės principu sudaroma iš savivaldybės administracijos ir (ar) savivaldybės tarybos ir savivaldybės teritorijoje veikiančių savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos deleguotų atstovų. SJRT nagrinėja su jaunimo politika savivaldybėje susijusius klausimus ir teikia savivaldybės institucijoms ir įstaigoms pasiūlymus dėl jaunimo politikos, jos įgyvendinimo, jaunimo politikos įgyvendinimo priemonių finansavimo prioritetų savivaldybėje, su jaunimo politikos įgyvendinimu savivaldybėje susijusių teisės aktų projektų

JRT tikslai

JRT tikslai paremti keliais esminiais veiksmis:

- Rinkti ir analizuoti informaciją susijusią su jaunimo situacija savivaldybėje
- Teikti pasiūlymus savivaldybės tarybai
- Inicijuoti vertinimus
- Teikti pasiūlymus savivaldybės visoms institucijoms dėl jaunimo poreikių
- Teikti ataskaitą apie nuveiktą veiklą

Apžvalga

Š. m. spalio 9 dieną įvykusi konsultacija Anykščių rajono savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos (toliau - JRT) nariams, parodė, kad JRT pakankamai aktyvi savivaldybės procesuose, siekiant jaunimo įgalinimo savivaldybėje. Nariai kaip didžiausius iššūkius įvardijo kelis aspektus kaip:

1. Išjudinti jaunimo veiklas
2. Aktyvesnė AJE su tikslinėmis jaunimo veiklomis
3. JRT procesų organizavimas

Siekiant pagelbėti Anykščių raj. savivaldybės JRT, teikiamos tokios įžvalgos ir rekomendacijos pagal įvardintus iššūkius:

1. Išjudinti jaunimo veiklas

Vienas didesnių savivaldybės iššūkių yra nedidelis jaunimo veiklumas ir įsitraukimas. Mažai jaunų mažų ir organizacijų teikia paraiškas, neišnaudojamas visas skirtas fondas.

Rekomenduojama organizuoti reguliarias infosesijas su jaunais žmonėmis bent 2 kartus per metus, siekiant išsiaiškinti didžiausius iššūkius, kylančius jauniems žmonėms savivaldybėje. Šios info sesijos gali vykti ne tik savivaldybės pastate, tačiau ir jaunimui priimtinesnėse erdvėse, jaunimo erdvėje, mokyklose per tam tikras pamokas pvz. pilietiškumo pamokas, jaunimui patraukliose kavinėse ir pan. Svarbu rasti būdų užmegzti ryšį su jaunais žmonėmis. Jeigu jaunimas neateina pas SJRT, tai reiškia SJRT turi nueiti pas jaunimą, nes jauni žmonės gali nežinoti, kad tokia taryba egzistuoja arba nežinoti, kad galima į ją kreiptis.

Projektų paraiškų teikimas. Suma skirta jaunimo veikloms metams nėra didelė, tačiau ir ši nėra išnaudojama, todėl tai suponuoja į menkus jaunimo projektinius įgūdžius. Yra du galimi variantai sprendžiant šitą iššūkį t.y. arba supaprastinti paraiškų formas, arba skirti laiko mokant, kaip pildyti projektų paraiškas ir kas yra projektinis valdymas. Ši sritis nėra lengva suprasti jaunam žmogui, todėl reikia laiko indėlio.

Pvz. skirti laiko mokymams ir iškart po mokymų organizuoti dirbtuves projektų rašymui, kad jauni žmonės iškart galėtų supildyti projektų paraišką.

Galimas ir kitas variantas. Tikėtina savivaldybėje yra stiprių NVO, kurios geba rašyti projektų paraiškas, yra jas teikusios, gavusios finansavimą, ne vien jaunimo organizacijų. Galima išnaudoti šių organizacijų patirtį jauniems žmonėms teikiant paraiškas. Tikėtina jauni žmonės ir organizacijos turi idėjų, tačiau juos atbaido bet kokie formalumai. Patraukliai pateikiant bendradarbiavimo galimybę tarp skirtingų organizacijų (jaunimo ir ne jaunimo), gali atsirasti stiprūs bendradarbiavimo ryšiai. Jaunimas teikia idėjas, NVO pateikia paraišką, arba padeda pateikti paraišką.

Viešinimas. Nepamiršti jau įgyvendinamų projektų, dalintis apie juos viešojoje erdvėje plačiau ir **reguliariai** skelbti naujienas apie įgyvendintus projektus, kurie buvo finansuojami savivaldybės fondo.

2. Aktyvesnė AJE su tikslinėmis jaunimo veiklomis

Šis iššūkis buvo pastebėtas ir 2019 metų konsultacijos metu. AJE stiprinimas ir sukūrimas yra ilgalaikis procesas, tačiau vis tiek reikalauja suplanuotų veiksmų ir reguliaraus darbo įgyvendinant planus. Siekiant aktyvinti šią veiklą, vis dėlto grįžčiau prie vertės kurią sukuria AJE ir šios vertės viešinimo tikslingai t.y. Savivaldybės tarybai. Tikslas – 16 000 Eur etatui kasmet.

SJRT būtina eskaluoti šią problemą ir kelti šią Savivaldybės tarybai ir administracijai. Nes jaunimo veiklumas prasideda nuo susidomėjimo ir įsitraukimo. Taip pat jaunimui svarbu turėti saugią erdvę, kurioje gali reikšti save. Pradėti nuo AJE, kuris eigoje pavirstų į AJC.

Siekiant įrodyti vertę, rekomenduočiau įgyvendinti apklausą / tyrimą, ar AJE yra reikalinga jaunimui mieste ir kokios veiklos yra reikalingos. Svarbu pasiekti bent 10% visų jaunų žmonių savivaldybėje, kad duomenys būtų statistiškai validūs. Tai yra nemenkas iššūkis, bet duomenų surinkimui pasitelkti tiek mokyklas, socialinę mediją, tiesiogines žinutes ir pan. Svarbu surinkti duomenis.

AJE ir AJC manau yra vienas svarbiausių šios SJRT tikslų, tai gali būti vienintelis tikslas. Nes veikiant stipriai AJE / AJC bus galima lengviau išjudinti jaunus žmones įsitraukti į kitas veiklas. Veikiant AJE, leisti veiklas organizuoti aktyviems jauniems žmonėms ir organizacijoms.

3. JRT procesų organizavimas

Rekomenduočiau įsivesti bendrą planą / principus skirtus skatinti jaunimo užimtumą savivaldybėje, kaip ilgalaikį planavimo dokumentą su tikslais jaunimo politikoje bent keleriems metams į priekį. Svarbu, kad būtų įvardinti atsakingi organai - SJRT, Savivaldybės taryba ir Jaunimo reikalų koordinatorių. Tai neturi būti platus dokumentas, tačiau jame būtina identifikuoti kelias "skaudamas" sritis su kuriomis bus intensyviai dirbama ateinančiu laikotarpiu ("nesiimti pasaulio gelbėjimo, tik susitvarkyti savo kiemą" principo). Rekomenduotina identifikuoti iki 3 iššūkių ir su jais dirbti. Labai svarbu nustatyti rodiklius, kad iki tam tikros datos bus vienas ar kitas dalykas įgyvendintas arba pasiekta, kad įtrauktų į veiklas x jaunų žmonių. Svarbu fokus ir koncentracija į tikslą, taip bus lengviau dirbti visiems kartu. Nes tiesiog norėdami pasiekti gero užsibrėžiamo per daug. Reikia užsibrėžti dalykus prioritetus ir dalykus kurių deja šiandien negalime spręsti.

Kitas kylantis iššūkis, tai Savivaldybės taryba tik kelios dienos iki posėdžio prašo pateikti pasiūlymus pačiai tarybai. Kad išvengti šio nenumatyto klausimo, verta kiekvienos kadencijos ar metų pradžioje SJRT sutarti esminius principus kurių sieks SJRT. PVZ.: visada siekti didinti finansavimą jaunimo veikloms, visada skatinti AJE kūrimąsi bet kokiam klausimui (infrastruktūra, finansai ir pan.), visada siekti, kad socialinės paslaugos būtų lengvai prieinamos jauniems žmonėms bei poveikis būtų kuo platesnis, didesniai skaičiui. (švietimo, sveikatos, psichologinės ir pan.). Turint tam tikrus principus tarybos netikėti užklausimai sumažins "išmušimą iš vėžių".

Taip pat pasiūlymas, kad SJRT kadencijos ar metų pradžioje sutarti kurie nariai yra atsakingi už kokias sritis ir bus šios srities ekspertai, bet poruoti šiuos (savivaldybės atstovas ir jaunimo atstovas).

Motyvacijos trūkumas taip pat dažnai minimas aspektas dėl ko JRT nėra tokia aktyvi. Galimi keli sprendimo būdai:

- Nežinoma ko norima iš manęs, konkretumo trūkumas, todėl konkretaus tikslo apsibrėžimas yra JRT esmė (konsoliduotis vienam tikslui įgyvendinti).
- Motyvacijos trūkumas kaip išsisukinėjimas nuo baimės padaryti klaidas. Todėl klaidų priėmimas ir klaidų kultūra padeda stiprinti jaunimo pasitikėjimą savimi ir taip skatinti dalintis idėjomis. Čia atvirumas ir "dėdžių ir tetų" ir idėjų nemenkinimas bene

svarbiausias aspektas, kitoks nei mokyklos mokytojų įvaizdžio kūrimas, kur autoritetas yra svarbiau.

- Tikslai yra per paprasti. Nors tikslas turi būti apibrėžtas laike ir išmatuojamas, tačiau svarbu, kad tai nebus "užduoties" lygio tikslas, kaip pvz. suorganizuoti JRT posėdį. Tikslas turintis prasmę, kažką pakeisti.
- Kartais reikia ne motyvacijos, o įpročių, kurie vestų prie motyvacijos, t. y. įvesti tam tikrus JRT įpročius, kad ir JRT mėnesinius neformalius posėdžius (pusryčių formatu). Nebūtina, kad visi susitikimai būtų oficialūs posėdžiai, ryšio stiprinimas tarp narių yra efektyvesnis neformalioje aplinkoje.

4. **Kitos rekomendacijos**

- Savanorystės tolimesnis skatinimas. Jau nemažai jaunų žmonių įsitraukia į veiklas, tad tik stiprinti šią veiklą ir skatinti jos plėtrą. Esate gerame kelyje :)
- Reguliarūs susitikimai su aktyvistai, kad ne tik siekti visų įtraukimo bet ir puoselėti jau esamų aktyvių jaunų žmonių veiklą ir įsitraukimą, ypač jeigu yra atgyjančių organizacijų.

P.S. Šios rekomendacijos paremtos asmenine profesine patirtimi, kokios priemonės yra veiksnios, tačiau rekomendacijos gali ir nepasiteisinti. Tačiau svarbu suprasti, kad svarbiausia yra ieškoti išeities ir įvairesnių sprendimo būdų, kurių gali būti ne vienas.